

## **Χρήστος Γκόβαρης**

Καθηγητής Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης  
Διευθυντής Εργαστηρίου Εκπαίδευσης και Επικοινωνίας σε Πολυπολιτισμικά Περιβάλλοντα  
Διευθυντής ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης»

### Σύντομο βιογραφικό

#### **Σπουδές:**

Αποφοίτησα από τη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων (1980-1982) και στη συνέχεια πραγματοποίησα σπουδές Magister Artium στις Πολιτικές Επιστήμες και στις Επιστήμες της Αγωγής στο Πανεπιστήμιο της Στουτγάρδης/Γερμανία (1984-1990). Εκπόνησα τη διδακτορική μου διατριβή στις Επιστήμες της Αγωγής στο Πανεπιστήμιο της Τυβίγγης/Γερμανία (1991-1996).

#### **Διδακτική εμπειρία:**

Δίδαξα το γνωστικό αντικείμενο «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση» ως εντεταλμένος διδάσκων στο Ινστιτούτο Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου Στουτγάρδης (1991-1993) και ως συμβασιούχος διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (ΠΔ 407/80, 1998-2001). Από το 2002 έως και τον Απρίλιο του 2007 υπηρέτησα σε θέσεις Λέκτορα και Επίκουρου Καθηγητή, με γνωστικό αντικείμενο «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», στο Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Σήμερα υπηρετώ ως Καθηγητής Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Στο πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών μου έχω διδάξει ως προσκεκλημένος διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Augsburg/Γερμανία και στο Πανεπιστήμιο Giessen/Γερμανία. Τέλος, διαθέτω πολυετή διδακτική εμπειρία σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

#### **Ακαδημαϊκή διοικητική εμπειρία:**

Έχω διατελέσει για δυο θητείες πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης (2008-2012) και μέλος της Συγκλήτου του Π.Θ. κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα. Από το 2011 έως και το 2015 κατείχα τη θέση του Ιδρυματικού Υπευθύνου του Έργου «ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ II. Επίσης, έχω διατελέσει διευθυντής του παραρτήματος της ΑΣΠΑΙΤΕ στο Βόλο (2015-2020).

Από το 2015 είμαι Διευθυντής Σπουδών του ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης». Το 2019 ορίσθηκα Αναπληρωτής Πρόεδρος και μέλος της Προσωρινής Συνέλευσης του Τμήματος Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών. Σήμερα είμαι μέλος της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και της Κοσμητείας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών καθώς και αναπληρωματικό μέλος της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

#### **Ερευνητικά ενδιαφέροντα και ερευνητική εμπειρία:**

Τα ερευνητικά μου ενδιαφέροντα αφορούν στη θεωρία και πράξη της εκπαίδευσης στη σύγχρονη πολυπολιτισμική συνθήκη. Υιοθετώντας οπτικές και αναλυτικά εργαλεία της Κριτικής Θεωρίας, της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής και της Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης εστιάζω στη διερεύνηση διαδικασιών ένταξης, διάκρισης και αποκλεισμού της ετερότητας στο σχολικό περιβάλλον, καθώς και στη θεωρητική επεξεργασία και στο σχεδιασμό παιδαγωγικών και διδακτικών πρακτικών για την

ανάπτυξη μιας συμπεριληπτικής σχολικής κουλτούρας. Η επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε θέματα διαπολιτισμικής διδασκαλίας και μάθησης ανήκει επίσης στα βασικά μου ερευνητικά ενδιαφέροντα.

Διευθύνω το Εργαστήριο Εκπαίδευσης και Επικοινωνίας σε Πολυπολιτισμικά Περιβάλλοντα και έχω επιβλέψει την ολοκλήρωση 3 διδακτορικών διατριβών σε θέματα σχετικά με τη διαπολιτισμική διδασκαλία και μάθηση καθώς και τις σχέσεις σχολείου και οικογενειών με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Αυτή τη χρονική περίοδο επιβλέπω την εκπόνηση συνολικά άλλων τεσσάρων διδακτορικών διατριβών σε θέματα συναφή με τη Διαπολιτισμική και Αντιρατσιστική Εκπαίδευση. Έχω συμμετάσχει και συμμετέχω στην υλοποίηση ενός σημαντικού αριθμού ευρωπαϊκών και εθνικών έργων με αντικείμενα τη σχολική εκπαίδευση και συμπερίληψη μαθητριών και μαθητών με μεταναστευτικό και προσφυγικό υπόβαθρο καθώς και μαθητριών/μαθητών με ρόμικη καταγωγή. Ενδεικτικά αναφέρω τα εξής έργα: (α) *Υποστηρικτικές παρεμβάσεις σε κοινότητες ΡΟΜΑ για την ενίσχυση της πρόσβασης και μείωση της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης από παιδιά και εφήβους* στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2020-2023, (ΕΣΠΑ, MIS 5049099), επιστημονικός υπεύθυνος του Έργου (β) *“Overcoming Inequalities in the Labor Market: Can Educational Measures Strengthen the Agency and Resilience of Migrants, Refugees, and Their Descendants?”* (2019-2022, χρηματοδότηση Swiss National Science Foundation), επιστημονικός υπεύθυνος του Έργου στην Ελλάδα, (γ) *COSPIROM (Common Spaces for Integration of Roma), European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme* (2018-2020), επιστημονικός συνεργάτης, (δ) *«Ένταξη και Εκπαίδευση των Παιδιών Ρομά»* στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (2016-2019, χρηματοδότηση ΕΣΠΑ, MIS 5001369), επιστημονικός υπεύθυνος του Έργου, (ε) *«Εκπαίδευση των Παιδιών Ρομά στις Περιφέρειες Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Θεσσαλίας και Δυτικής Ελλάδας»*, (2010 -2015, χρηματοδότηση ΕΣΠΑ, MIS 304263), επιστημονικός υπεύθυνος του Έργου.

Έχω αναπτύξει και διατηρώ ερευνητικές συνεργασίες με το Ινστιτούτο Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου Salzburg (Prof. Dr. W. Baros, έρευνα για τη θεωρία και πράξη της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης), με την Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου Εφαρμοσμένων Επιστημών Nordwestschweiz/Ελβετία (Prof. Dr. W. Kassis, έρευνα για την ανθεκτικότητα μαθητριών/μαθητών με μεταναστευτικό και προσφυγικό υπόβαθρο) και με το Ινστιτούτο Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Giessen/Γερμανία (Prof. Dr. L. Duncker, έρευνα για την ανάπτυξη και εφαρμογή του διδακτικού σχεδίου *Φιλοσοφώντας με Παιδιά*).

Έχω δημοσιεύσει περισσότερες από 100 ερευνητικές εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά, σε πρακτικά συνεδρίων και σε συλλογικούς τόμους. Έχω συγγράψει μια μονογραφία και έχω επιμεληθεί την έκδοση 7 επιστημονικών βιβλίων. Το σύνολο των ετεροαναφορών στο δημοσιευμένο έργο μου είναι 649 (Google Scholar).

### Επιλεγμένες δημοσιεύσεις

-Clarissa Janousch , Frederick Anyan , Wassilis Kassis , Roxanna Morote , Odin Hjemdal , Petra Sidler , Ulrike Graf , Christian Rietz , Raia Chouvati, **Christos Govaris** (2022), Resilience profiles across context: A latent profile analysis in a German, Greek, and Swiss sample of adolescents PLOS ONE <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0263089>

-Sidler, P., Baysu, G., Kassis, W., Janousch, C., Chouvati, R., **Govaris, C.**, Graff U. & Rietz, C. Minority and Majority Adolescents' Attitudes toward Mutual Acculturation and its Association with Psychological Adjustment. *J Youth Adolescence* (2022). <https://doi.org.proxy.eap.gr/10.1007/s10964-022-01604-6>

-Kassis, W., **Govaris, C.**, Chouvati, R., Sidler, P., Janousch, C. & Ertanis, B. (2021). Identification and comparison of school well-being patterns of migrant and native lower secondary-school students in Greece and Switzerland: A multigroup latent profile analysis approach. *International Journal of Educational Research Volume 110*, <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2021.101863>

- Govaris, C.**; Kassis, W.; Sakatzis, D.; Sarafidou, J.-O.; Chouvati, R. Recognitive Justice and Educational Inequalities: An Intersectional Approach Involving Secondary Grade School Students in Greece. *Educ. Sci.* 2021, 11, 461. <https://doi.org/10.3390/educsci11090461>
- L. Duncker & **X. Γκόβαρης** (Επιμ.)(2020). Φιλοσοφώντας με παιδιά: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές. Αθήνα: Διάδραση.
- V. Tzika, S. Kaldi, E. Vassilaki & **C. Govaris** (2020). Student Voice in teaching writing. In: D. R. Andron & G. Gruber (Eds.) *Education Beyond Crisis Challenges and Directions in a Multicultural World* (pp.32-47). Brill/Sense.
- S. Obradović-Ratković, V. Woloshyn, K-L. Winters, S. Esser, N. Ahmed, **C. Govaris**, S. Kaldi, C. D. Afrikaner & F. Doyran (2020). Educating Refugee Students: Global Perspectives and Priorities. In: D. R. Andron & G. Gruber (Eds.) *Education Beyond Crisis Challenges and Directions in a Multicultural World* (pp.193-216). Brill/Sense.
- Gana, E., Stathopoulou, C. & **Govaris, C.** (2020). Expanded Pedagogical Spaces: Enhancing Roma Students' Involvement in School. In: Eleni Skourtou / Vasilisa Kourtis-Kazoullis / Themistoklis Aravossitas / Peter Pericles Trifonas (Ed.). *Language Diversity in Greece. Local Challenges with International Implications* (169-182). Springer.
- C. Govaris**, I Giannakopoulou (2020). Education and Roma Woman; Seeking Gaps in the Dominant Narration through Intergenerational Approach. In: ICERI 2020 *Transforming Education, Transforming Lives*, Proceedings. Seville/Spain.
- C. Govaris**, D. Sakatzis, E. Sarafidou, S. Kaldi (2020). Investigating School Inequalities in the Greek Scholl from the Perspective of Recognition Justice. In: ICERI 2020 *Transforming Education, Transforming Lives*, Proceedings. Seville/Spain.
- Ε. Σκούρτου, **X. Γκόβαρης** (2020). Ζητήματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών για Μειονότητες, Μετανάστες και Πρόσφυγες. Στο: *Σχεδιάζοντας τη Διδακτική, την Επιμόρφωση και την Επαγγελματική Κατάρτιση των Εκπαιδευτικών Ειδικοτήτων*. Πρακτικά 7<sup>ου</sup> Επιστημονικού Συνεδρίου της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) και της Ένωσης Εκπαιδευτικών Μουσικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Μ.Α.Π.Ε.). Αθήνα.
- X. Γκόβαρης** (2020) Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρητικές αντιπαραθέσεις και ανοικτά ζητήματα προσανατολισμού της παιδαγωγικής-διδακτικής πράξης στο σχολείο. Στο: Α. Χατζηδάκη, Π. Θώμου, Δ. Κοντογιάννη, Θ. Μιχαλακάκη & Μ. Αργυρίου (Επιμ.) *Πρακτικά (Selected Paper) 5<sup>ου</sup> Διεθνούς Συνεδρίου Σταυροδρόμι Γλωσσών και Πολιτισμών: Γλώσσες και Πολιτισμοί στο Σχολείο και στην Οικογένεια* (32-40). Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών.
- Louizou, P., Kaldi, S. & **Govaris, C.** (2019). Cooperative techniques in multicultural classes with Roma children. In D. Mihăescu & D. Andron (ed.) *Proceedings of the 19th biennial conference of international study association on teachers and teaching (ISATT) "Education beyond the crisis: new skills, children's rights and teaching contexts"*, (pp. 19- 22). Sibiu: Lucian Blaga Publishing House. ISBN: 978-606-12-1659-8.
- X. Γκόβαρης** (2019). Διαπολιτισμική διδασκαλία και μάθηση στο σχολείο - Προβληματισμοί, θέσεις και προτάσεις. Στο: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Επιμ.). *Οδηγός Εκπαιδευτικού ανά Βαθμίδα Εκπαίδευσης για την Εκπαιδευτική Ένταξη Παιδιών Προσφύγων*. Γ' Τόμος Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Γυμνάσιο (5-18). Αθήνα.

- Γκόβαρης, Χ.** & Μαρκαντώνη, Σ. (2019). Παιδαγωγικές πρακτικές και περιθωριοποίηση Ρομά μαθητριών/μαθητών. Ευρήματα εθνογραφικής έρευνας σε Δημοτικά σχολεία. *Νέα Παιδεία*, τ. 171. Ειδικό αφιέρωμα στην Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά, Α΄ μέρος.
- Noula, I. & **Govaris, C.** (2018). Neoliberalism and pedagogical practices of alienation: a case study research on the integrated curriculum in greek primary education. *British Journal of Educational Studies*, 66 (2): 203-224. (<http://dx.doi.org/10.1080/00071005.2017.1314446>)
- Kaldi, S., **Govaris, C.** & Filippatou, D. (2018). Teachers' views about pupil diversity in the primary school classroom. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 48 (1): 2-20. (<http://dx.doi.org/10.1080/03057925.2017.1281101>).
- Noula, I., Cowan, S., & **Govaris, C.** (2015). Democratic Governance for Inclusion: a Case Study of a Greek Primary School Welcoming Roma Pupils. *British Journal of Educational Studies*, 63 (1): 47-66.
- Govaris, C.**, Kaldi, S., Papadopoulos, A. (2013). School acculturation in the Greek primary school: a comparative study between students with immigrant background and native students. *Diaspora, Indigenous and Minority Education*, 7(3): 131-148.
- Sarafidou, J., **Govaris, C.** & Loumakou, M. (2013). Blatant and Subtle Prejudice among Primary School Children in Greece. *Intercultural Education*, 24(3):264-276.
- Χ. Γκόβαρης** (Επιμ.) (2013). *Διδασκαλία και μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
- C. Govaris**, & S. Kaldi (Ed.) (2010). *The educational challenge of cultural diversity in the international context*. Muenster, New York: Waxmann Verlag.